TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı :20847
Tarih :26.10.2026

52151

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ç.Otlu

Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

İstanbul'un Esenyurt ilçesinde bulunan Kıraç Cemevi'nin üzerinde bulunduğu arazinin kullanım hakkının, 31 Ağustos 2026 tarihinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Cem Vakfı lehine tahsis edildiği belirtilmektedir. Kıraç Cemevi'nin mevcut yönetimi ve mahalle halkı, bu idari tahsis kararına karşı çıkarak hukuki haklarını korumak amacıyla yargı yoluna başvurmuştur. Cemevi yönetimi, tapunun veya tahsis hakkının doğrudan vakfa verilmesine karşı mahalle genelinde 600'ü aşkın imza toplandığını belirtmektedir.

Cem Vakfı'nın, bağımsızlaşan mevcut yönetimi ibadethaneyi izinsiz kullandığı gerekçesiyle "fuzuli şagil" olduğu iddiasıyla Esenyurt Kaymakamlığı'na şikâyet ettiği aktarılmaktadır. Mevcut yönetimin açıklamalarına göre, Kaymakamlık tarafından yerinde yapılan incelemede söz konusu şikâyet ilk aşamada yerinde bulunmamış ve mahalle halkının mevcut yönetimden ve Cemevi'nin işleyişinden memnun olduğu yönünde değerlendirmede bulunulmuştur.

Cemevi'nin mevcut yönetim tarafından boşaltılması ve anahtarların Cem Vakfı'na teslim edilmesi için 21 Ekim 2026 Çarşamba günü saat 10:00'a kadar süre tanındığı belirtilmektedir. Mahalle halkının, sivil toplum kuruluşlarının ve siyasi parti temsilcilerinin Cemevi önünde başlattığı nöbet eyleminin ardından, tahliye işlemi için belirlenen tarihte yetkililerin binaya gelmediği aktarılmaktadır. Esenyurt Kaymakamlığı ve emniyet birimlerince yapılan bildirimler doğrultusunda, toplumsal huzurun korunması ve uyuşmazlığın değerlendirilmesi amacıyla tahliye işleminin bir ay süreyle ertelendiği ifade edilmektedir.

Mevcut yönetim ve mahalle halkı, Alevilik inancında kararların rızalık esasına dayanması gerektiğini savunmaktadır. Yaklaşık 25 yıl önce mahalle halkının maddi katkıları ve imece emeğiyle kurulduğu belirtilen Cemevi'nin kullanım ve yönetim hakkının yerel dernekte kalması gerektiği ileri sürülmektedir. Cem Vakfı Genel Merkezi ise Bakanlık tarafından gerçekleştirilen arazi tahsisine ve vakfın kurumsal yapısına dayanarak taşınmazın kullanım ve yönetim kontrolünün kendisine ait olduğunu savunmaktadır.

Cemevi yönetimi, Cemevi'nin resmiyet kazanması amacıyla yaklaşık 20 yıl boyunca Cem Vakfı'na bağlı kaldıklarını, ancak vakfın yönetim anlayışına ilişkin anlaşmazlıklar nedeniyle ayrılarak bağımsız bir dernek kurduklarını belirtmektedir. Mevcut yönetim, vakfın yönetici atama anlayışının yerel topluluğun iradesini devre dışı bıraktığını ileri sürmektedir. Dava süreci devam ederken mahalle meclisleri ve Cemevi üyeleri, hukuki bir karar veya uzlaşı sağlanıncaya kadar Cemevi binasındaki nöbet eylemlerini sürdüreceklerini açıklamıştır.

Anayasa'nın 10. maddesinde güvence altına alınan eşitlik ilkesi, 13. maddesinde düzenlenen temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin güvenceler ve 24. maddesinde yer alan din ve vicdan özgürlüğü birlikte değerlendirildiğinde, ibadethanelerin kullanımını ve ibadetlerin fiilen yerine getirilmesini etkileyen idari işlemlerin hukuki dayanağının, kamu yararı gerekçesinin ve temel haklar üzerindeki etkilerinin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Türkiye'ye ilişkin kararlarında din özgürlüğü ve ayrımcılık yasağı bakımından ortaya koyduğu ilkeler de Alevi yurttaşların inançlarını özgürce yaşama ve inançlarına özgü ibadet mekânlarını kullanma imkânları açısından önem taşımaktadır. Yaklaşık 25 yıl önce mahalle halkının maddi katkıları ve imece emeğiyle kurulduğu belirtilen Kıraç Cemevi'nin kullanım ve yönetimine ilişkin uyuşmazlıkta, taşınmazın hukuki statüsü ve tahsis işleminin dayanağının yanı sıra mevcut ibadet faaliyetlerinin devamlılığının sağlanması, yerel topluluğun iradesinin dikkate alınması ve uyuşmazlığın tarafların katılımıyla barışçıl biçimde çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1- İstanbul Esenyurt Kıraç Cemevi'nin üzerinde bulunduğu taşınmazın tapu bilgileri, mülkiyet durumu, hukuki niteliği ve kullanım amacı nedir?

2- 31 Ağustos 2026 tarihinde gerçekleştirildiği belirtilen tahsis işlemine ilişkin kararın gerekçesi nedir? Taşınmaz hangi hukuki dayanakla Cem Vakfı lehine tahsis edilmiştir?

3- Tahsis kararı alınırken Cemevi'nin yaklaşık 25 yıldır devam eden kullanım durumu, kuruluş süreci ve mevcut yönetim yapısı dikkate alınmış mıdır?

4- Mahalle halkının katkılarıyla kurulduğu ve uzun yıllardır yerel topluluk tarafından yönetildiği belirtilen Kıraç Cemevi'nin kullanım hakkının Cem Vakfı'na tahsis edilmesi sürecinde, Cemevi'ni kullanan topluluğun iradesi ve Alevilik inancındaki rızalık ilkesi neden dikkate alınmamıştır?

5- Tahsis kararı öncesinde Kıraç Cemevi'nin mevcut yönetimi, derneği, üyeleri ve mahalle sakinleriyle herhangi bir görüşme veya istişare yapılmış mıdır? Yapılmışsa bu görüşmelerin kapsamı ve sonuçları nelerdir?

6- Cemevi'nin kuruluşunda mahalle halkının maddi katkı ve imece emeğinin bulunduğu yönündeki iddialar Bakanlığınızca araştırılmış mıdır? Araştırılmışsa elde edilen bulgular nelerdir? Bu katkıların taşınmazın kullanım ve yönetim hakkına ilişkin değerlendirmelerde hukuken dikkate alınıp alınamayacağı incelenmiş midir?

7- Tahsis kararına karşı Cemevi'nin mevcut yönetimi ve mahalle sakinleri tarafından yargı yoluna başvurulduğu bilgisi Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir?

8- Devam eden yargı süreci dikkate alınarak tahsis işlemi yeniden değerlendirilecek midir?

9- Cem Vakfı tarafından mevcut yönetimin fuzuli şagil olduğu iddiasıyla yapılan başvuru üzerine Esenyurt Kaymakamlığı veya diğer ilgili kamu kurumlarınca yapılan inceleme sonuçları kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?

10- Mevcut yönetimin Cemevi binasını boşaltması ve anahtarları Cem Vakfı'na teslim etmesi için başlatılan tahliye işleminin bir ay süreyle ertelendiği belirtilmektedir. Erteleme kararını hangi makam, hangi hukuki dayanak ve gerekçeyle almıştır? Bir aylık erteleme süresinin sonunda tahliye işleminin yeniden uygulanması planlanmakta mıdır?

11- Tahliye sürecinde Cemevi'nin mevcut yönetiminin, üyelerinin ve ibadethaneden yararlanan mahalle sakinlerinin haklarının korunması, ibadet ve inanç faaliyetlerinin kesintiye uğramaması amacıyla Bakanlığınızca herhangi bir tedbir alınmış mıdır?

12- Cemevi'nin kullanım ve yönetim hakkına ilişkin uyuşmazlığın, tarafların katılımıyla yürütülecek bir uzlaşı süreci aracılığıyla çözülmesi için Bakanlığınız bir girişimde bulunacak mıdır?

13- Bakanlığınızın, Kıraç Cemevi örneğinde olduğu gibi taşınmazın tahsisi ile ibadethanenin mevcut yönetimi arasında uyuşmazlık doğan durumlarda, inanç özgürlüğünü, ibadethanelerin sürekliliğini ve ilgili kişilerin katılımını güvence altına alacak şeffaf bir değerlendirme mekanizması oluşturma yönünde bir çalışması var mıdır?